

„Olvass többet!”

Móra Ferenc: Aranykoporsó

(szövegrészlet)

Quintipor tenyerébe hajtott állal üldögélt abban a kis fülkében, amelyet Heptaglossus, az alexandriai könyvtár igazgatója bocsátott rendelkezésére Bionnak a nagy olvasóterem mellett, ahol tudós rabszolgák ásító hada várakozott a látogatókra. A matematikus penészes tekercei az asztal alatt heverték, a magister azokat a pergameneket teregette maga elé, amelyeken a gadarai Meleagrosz gyűjtötte össze a régi görög költők szerelmi epigrammáit. Stephanosnak, vagyis Koszorúnak nevezte művét, amelyből csakugyan mezők és kertek illata áradt. A szívek rég elporladtak, amelyekből ezek a finom és kecses virágok hajtottak, de az élő szívek mindig úgy érezhették, hogy az ő vérük élteti ezeket a harmativó nárciszokat, ezeket a mézcsorgató kökörösineket, ezeket a mámort lehelő rózsákat.

A mámor még idegen volt a magisternek. Nemrégiben talán éppen ezért a gyerek éretlen mohóságával kapott volna azokon a verseken, amelyekben Erosz pajkos mosollyal emeli fel a fátyolt a tengerhabból született istennő édes titkairól. Most öntudatlan szeméremmel göngyölte vissza azokat a pergamentekercseket, amelyekre míniummal írta a sistergő szavakat a nyilván elragadtatott másoló. Ellenben sokáig nem tudta letenni kezéből a messenai Alkaiosz dactylusait.

*Gyűlölöm én Éroszt, ki nyilat nem vadra feszíti,
Csak szívem veri át vashegyü vesszejével.
Gyöngé madárka szívem, rejtőzni se, szállni se képes,
Nem méltó isten fegyveréhez kicsi cél.*

Azzal már rég tisztában volt, hogy szereti a nobilissimát, de valahogy másképp, mint az athénei meg a korinthoszi lányokat. Azokkal ha együtt volt, kacagott, futkározott, s fiúk szokása szerint bánt velük. De sohase jutott eszébe, ha nem látta őket, legföljebb az álmát zavarták meg, és akkor Bionnal nevetett rajtuk. A nobilissimát minden eszébe juttatta. Ha a holdra nézett, kinyújtott karjait és vérehagyott arcát látta maga előtt, napsütésben az ő aranyfényét érezte. Nemcsak a pálmák, a sirályok, a gyöngyházzsínű tenger megborzongásai voltak az ő követői, amelyek mind mintha rokonai lettek volna, a rút dolgok is rá emlékeztették. Az antiochiai tüzet ugyan rég kiheverte, de a hosszú fekvésbe belesápadt, ami annál feltűnőbb volt, mert homlokán rózsaszínben feszült az új bőr. A császár mindennapos sétákat parancsolt rá, s ő keresztül-kasul bolyongta az óriás várost. Ha a gyárnegyed sikátoraiban pocsolyákat vagy szemétkupacokat kellett kerülgetnie, az jutott eszébe, milyen óvatosan és kecsesen tipegne ő itt apró saruiban. Piszkos kis gyerekek kergetőztek a házak előtt, nyakukban bronz-csörgővel, ami elijesztette a rájuk leselkedő gonosz démonokat, és egyben mindig tudatta az anyákkal, hogy kicsinyeik merre járnak: az ő fülébe a nobilissima köszöntői muzsikáltak. A hatkilométeres drómoszon, az oszlopsorokkal beszegett főutcán nemcsak görögök és egyiptomiak, hanem etiópok és arabok, líbiaiak és szkíthák, perzsák és hinduk is barangoltak, s köztük a birodalom minden fajtájának szabados viseletű asszonyai. Alexandriában mindent eladásra kínáltak, és mindenre akadt vevő.